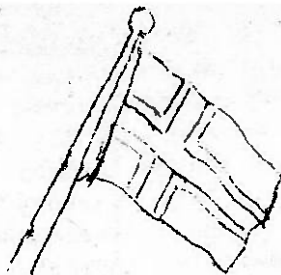

FRITT

LAND

0276
6

Nr. 25. - 1. srg.

ISLØSNING.

Vårt friske liv har vært islagt i fire år.

Tyskere og de nazistiske myrdigheter har ligget som en tykk kald iskorpe over landet vårt. Men under islaget har vi følt og hørt den båndlagte elven pulsere, med løfter om et fritt og kraftig løp. Idag føler vi at isløsningens tid er inne. Med uimotstøtelig kraft vil iskorpen bli feid vekk. Alle som har bygget på den og stolt på den vil bli feid med.

Men isløsningen krever sine ofre. Isen er destruktiv i sin hardhet. Brygger, kroer og jordstykker rives med og menneskeliv går tapt. Men vekk skal isen, uansett ødeleggelsene - slik er naturloven.

For år for år har vi vært vidne til isløsningens skuespill. Rolig og sindig har vi bygget opp igjen det som isen har tatt, og innforlivet oss med tapene - uten å spørre om noen årsak.

Idag står vi foran en av historiens største isløsninger. Med naturlovens kraft presser menneskerettighetene på for å kaste voldsherredømmet: Intet vil kunne stanse denne kraften, men ødeleggelsene vil bli store.

Vi har Hitlers ord for at taper han krigen så skal han dra Europa med seg i elendigheter, og disse er vel kanskje de eneste av hans ord vi kan stole på. Vi tviler ikke på tyskernes vilje til å sprengte i luften, ta gissler, arrestere og henrette.

Vi må ikke lete etter annen årsak til ødeleggelsene enn isløsningen. Vi må ikke se på den indirekte årsak, at det blir skutt gissler for sabotasjehandlingar eller at noen av oss blir revet vekk av våre alliertes bomber. De bedrar vi oss selv. De som faller vil falle som ofre for frihetsstrangen - det er isløsningen som krever sine ofre.

Sett på det grunnlag vil ofrene falle oss lettere, og vi vil kunne samles om oppbygningsarbeidet uten bitterhet.

VAR ØKONOMI.

Fra Norges bank er det sendt ut et rundskriv til landets større privatbanker, datert 22. februar 1944. Det er en strengt konfidentiell skrivelse som handler om kreditt- og investeringspolitikken, og sikter på å stimulere interessen for norske statslån.

Det interessante ved skrivelsen er imidlertid de opplysninger den gir om Norges pengeforhold under okkupasjonen. Her foreligger for første gang i en offisiell skrivelse, godkjent av tyske myndigheter, tilgjengelige tall for hvad tyskernes har brukt av penger i Norge. Det heter:

Onsdag 10. mai 1944.

"Staten har i krigsårene inntil utgangen av 1943 opptatt faste innenlandske lån til et samlet beløp av 1000 millioner kroner. Dette beløp er innbetalt til Norges Bank. Av sine driftsinntekter har staten - foruten å betale renter og avdrag på den innenlandske gjeld og dekke samtlige øvrige statsutgifter, herunder anleggsutgifter - innbetalt til Norge Bank ytterligere 1050 millioner kroner. Staten har således avlastet Norges Bank for et beløp som - sammen med noen relativt mindre reguleringsposter som likeledes er tilflytt banken - utgjør vel fjerdeparten av de midler som banken på statens vegne har stilt til disposisjon for okkupasjonsmakten inntil utgangen av 1943."

Med andre ord: foruten de ødeleggelser tyskerne forøvrig har anstiftet, har de inntil nyttår til troppene, befestningene m.v. har i landet latt oss betale over 8000 millioner kroner.

Senere i rundskrivet heter det: Det vil forstås at de ekstracordinære krav som har vært stilt til Norge som følge av okkupasjonen, har ført til en betydelig utvidelse av seddelomløpet. I Norge var beløpet av utestående sedler ved utgangen av 1943 nådd opp til 2578 millioner kroner" (Det vil si en økning på ca. 2 milliarder siden 9. april.) "Det tilsvarende tall er i Sverige 2266 millioner kroner og i Danmark 1358 millioner kroner. Stigningen er meget stor i Norge og skyldes i første rekke de av okkupasjonsmakten igangsatte arbeider samt den økning av den voksne befolkning som representeres av militære og sivile personer tilhørende okkupasjonsmakten."

PAROLER.

Til publikum.

Vi minner om at ingen må gå på offentlige korserter, heller ikke de filharmoniske selv om norske solister opptrer.

Til musikerne.

Hjemmefrontens parole tillot solistene å holde kontrakter med faste yrkesorkestre hvis det var nødvendig. Andre ordre stammer ikke fra hjemmefronter. Det foreligger ingen gyldig grunn for de solister som nå opptrer i Filharmonien og bryter parolen.

Parolen om AT.

Vi minner igjen på det alvorligste om at AT må og skal saboteres. Enhver som kjenner parolen har plikt til å bringe den videre.

De som møter risikere å bli stemplet som landsforredre.

Norge. Askbruva ved Tyrifjorden er sprengt, og trafikken på Bergensbanen går nå over Oslo Ø.

17. MAI.

17. mai og et fritt Norge er uløselig knyttet sammen. I år, 1944, er Norge knuget under naziferroren. Det arbeides for det fri Norge, i det stille riktignok, men sikkert og målbevisst.

La oss også feire 17. mai i stillhet. Unngå all offentlighet: teatre, kinoer, unødige ferdsel i sentrum etc.

Nordmenn! La oss på denne dag minnes alle dem som kjemper, hjemme og ute, for et fritt folk i et fritt land.

DE VIKTIGSTE NYHETENE FRA LONDON MANDAG.

Fra søndagens angrep på Berlin meldes: 1.000 flygende festninger og Liberatorfly angrep søndag hovedstaden. Det var sterk tysk jagermotstand. Bombeflyene var eskortert av engelske og amerikanske jagere. 13 fly savnes, mindre enn 1 prosent. Mandag angrep 750 amerikanske bombefly ledsaget av like mange jagere Berlin for annen gang i løpet av 24 timer. Disse angrep omfattet også blant annet krigsanlegg i Braunschweig. I løpet av noen få timer har nesten 4.000 allierte maskiner vært over den tyske rikshovedstaden, som har mottatt en bombelast på nesten like mange tonn. Basetninger som vendte tilbake fra mandagens dagangrep på Berlin, omtaler at noen av luftkrigens hittil vanvittigste luftkamper ble utkjempet over rikshovedstaden. De tyske jagerne kjempet som "selvmordskandidater" og gjorde desperate forsøk på å ramme de amerikanske bombeflyene da maskingeverilden ikke syntes å bite på kolossene. 119 tyske jagere ble skutt ned, 49 amerikanske fly savnes. Dette var 127. angrep mot Berlin og det er nå ikke lenger en eneste bydel som ikke er hardt rammet av bomber. Ved angrepet mot Braunschweig notertes flere fulltreffere på de allerede hardt skadede Messerschmittfabrikkene. - Samtidig med dagangrepene mot Berlin har hundrevis av bombefly vært over fransk område i en kraftig dobbelt-raid mot krigsviktige anlegg i N Frankrike samt mot jernbaneviadukter over Seine nær Rouen. Natt til mandag har store flystyrker angrepet ammunisjonslagre ved Rennes, hangarer ved Nantes, militære anlegg ved Tours, samt kystbefestninger langs den normanniske kysten. - Andre bombefly angrep de store A.G. Farbenindustri-anleggene i Leverkusen i V Tyskland. - Vichy-kringkasteren melder om nye store innskrenkninger i jernbanetrafikken. Til tross for at 5.000 tyske jernbanefolk er tilkalt har sabotasjehandlingar og bombing nødvendig gjort denne ytterligere innskrenkning. - Fly fra Italia angrep natt til mandag i løpet av 24 timer Bucurest blant annet var jernbaner, oljeraffinerier, og fabrikker. Det ble observert store branner i byens sentrale og østlige deler. - Etter voldsom artilleribombe nedleggelse og kraftig angrep fra luften innledet russerne søndag morgen stormingen av Sevastopol. Etter 2 dages forbitret kamp har russerne brutt gjennom hovedforsvarslinjene og generalene Tolbuchins og Jeremenkos armeer har passert gjennom et kraftig utbygget system av tankfeller, minefelt og betongbunkers.

NYHETENE FRA LONDON TIRSDAG ETTERMIDDAG.

Vestfronten. 750 - 1.000 tunge bombefly eskortert av et like stort antall jagere angrep idag skiftetomter i Liege og Thionville, 7 flyplasser er også angrepet. 500 amerikanske middelstunge og lette bombefly angrep idag jernbaner i Frankrike og Belgia. - Inatt har britiske fly angrepet jernbanetomter i Belgia, Brest, Osnabrück, mål i Ruhr og på den franske kyst. Mineutlegging ble foretatt. Etter nattens operasjoner savnes 10 fly. - Igår hadde die Luftwaffe monstret store jagerstyrker, til gjengjeld var det ingen motstand idag. - Marinefly fra hangarfartøy, ledsaget av skip fra Home Fleet under kommandør N.V. Grace ombord på krysseren Berwick, anfalt tidlig lørdag 2 tyske sydgående konvojer utenfor Kristiansund. 1 stort og tungt lastet forrådskip ble truffet av bomber og torpedoer og sank. 1 forrådskip ble forlatt i synkende tilstand, torpedo- og bombetreff ble notert på et stort tankskip, 1 fiendtlig eskortefartøy fikk en fulltreffer og 1 lite forrådskip ble skadet. 2 fiendtlige fly ble skutt ned da de søkte å gå til angrep. 2 engelske fly savnes. - Luftstridskrefter har senket 15 skip som forsøkte å bryte blokaden mellom det fjerne østen og Tyskland. Denne trafikk er nå nesten opphørt.

Middelhavet. På den italienske front har luftvirksomheten vært mindre på grunn av værforholdene. Det er gjort 700 utfall. - En rekke allierte kommandoangrep har i de seneste dager vært rettet mot steder på den italienske riviera fra baser på Corsica og Sardinia. Befestninger som er bygget i det siste er blitt ødelagt. - På den 8. armés front har tyskerne trukket seg noe tilbake. - Den store allierte luftoffensiv har redusert produksjonen i Ploesti til mindre enn fjerdeparten. - Italienske krigsfanger i Storbritannia som frivillig har meldt seg til krigstjeneste vil bli satt opp i egne avdelinger under britisk overkommando, men mest mulig under italiensk befal.

Østfronten. Ved Sevastopol har russerne avansert ca. 6 km. og har inntatt en serie av strategiske høyder og forsvarspunkter som dominerer Sevastopol. De tyske garnisoner er kastet tilbake mot de sentrale deler av orlogsbasen og forbitrede gatekamper utkjempes i byen. De fremrykkende russere får kraftig støtte av fly og artilleri. Tross hardnakket tysk motstand trenger russerne stadig dypere inn i Sevastopol. Antallet falne tyskere stiger fra time til time. Marinefly rettet en serie av hårde slag mot evakueringskip, og 4 troppetransportskip på tilsammen 10.000 tonn ble sendt til bunds etter fulltreffere. - Tyske angrep ble slått tilbake V for Jassy og Stanislavov. Fra Tanger meldes at den tyske generalkonsul fremdeles ikke har forlatt byen, men fortsetter sitt antibritiske arbeid. Ifølge melding fra Stockholm er all privat reise- og trafikk på Scheldes munning forbudt fra 20. mai. Jyllands kyst er blitt sperret for trafikk under mørkleggingen.